

Identifying factors affecting the development of volleyball in Iran

Mohammad Baharloe¹ | Alireza Zamani Nukaabadi²✉ |

1. M.A. Department of Sport Management, Mobarakeh branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

E-mail: mamadbaharlo913@gmail.com

2. Corresponding author, Assistant professor, Department of Sport Management, Isfahan (Khorasgan) branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran E-mail: a.zamani@khuisf.ac.ir

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received 8 November 2024

Revised 26 December 2024

Accepted 3 January 2025

Published 5 January 2025

Keywords:

Iran,

Development,

Affecting factors,

Volleyball.

ABSTRACT

Objective: Volleyball is one of the most popular sports in the country, which has countless athletes and fans. Therefore, the aim of this research is to identify the factors affecting the development of volleyball in the country.

Methods: The Participant of the research includes internal stakeholders (volleyball sports managers and senior experts of the Iran Volleyball Federation, vice championship and professional affairs of the Ministry of Sports, National Olympic Committee, provincial volleyball sports committees and volleyball coaches and athletes with post-graduate education) and stakeholders Foreign beneficiaries were (managers of other federations such as the Federation of General Sports and professors of sports management who are familiar with the sport of volleyball). Semi-structured in-depth interviews were used to collect data. 27 interviews were conducted between 20 and 45 minutes and were recorded with the consent of the interviewees.

Results: 313 influencing factors on the future of Iranian volleyball were identified and classified into six political, economic, social, technological, environmental and legal groups. Then the participants were asked to assign a score between 1 and 100 to the impact of the factor identified in the previous step. The average percentage of experts' consensus regarding the factors influencing the development of Iranian volleyball was 81.44%. It was found that the most consensus on the factors affecting the development of Iranian volleyball are economic, social, technological, ecological, political and legal factors.

Conclusions: Reconstruction of the operational structure of volleyball, expansion and promotion of volleyball as an approach to improving health are two key factors in the development of volleyball, which is possible by creating a national network for the development and promotion of volleyball.

Cite this article: Baharloe, Mohammad. & Zamani Nukaabadi, Alireza. (2024). Identifying factors affecting the development of volleyball in Iran, *Jahesh*, 2 (3), 81-100.

© The Author(s).

Publisher: Gorgan Branch, Islamic Azad University.

شناسایی عوامل موثر بر توسعه والیبال ایران

محمد بهارلویی^۱ | علیرضا زمانی نوکآبادی^۲ ✉

۱. کارشناسی ارشد گروه علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: mamadbaharlo913@gmail.com

۲. نویسنده مسئول، استادیار گروه علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: a.zamani@khuif.ac.ir

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۸/۱۸

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۱۴

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۰/۱۶

کلیدواژه‌ها:

ایران،

توسعه،

عوامل موثر،

والیبال.

هدف: ورزش والیبال یکی از پرطرفدارترین ورزش‌های کنونی کشور است که هم تعداد ورزشکاران و هم هواداران

آن بی‌شمار است. از این رو هدف پژوهش حاضر شناسایی عوامل موثر بر توسعه والیبال کشور بود.

روش پژوهش: جامعه آماری پژوهش شامل ذی‌نفعان داخلی (متولیان ورزش والیبال مانند مدیران و کارشناسان

ارشد فدراسیون والیبال ایران، معاونت قهرمانی و حرفه ای وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک، هیات‌های استانی

ورزش والیبال و مربیان و ورزشکاران والیبال دارای تحصیلات تکمیلی) و ذی‌نفعان خارجی (مدیران دیگر فدراسیون

ها مانند فدراسیون ورزش همگانی و اساتید مدیریت ورزشی آشنا با ورزش والیبال) بودند. برای گردآوری داده‌ها از

مصاحبه‌های عمیق نیمه‌سازمان‌یافته استفاده شد. ۲۷ مصاحبه در بازه زمانی ۲۰ تا ۴۵ دقیقه انجام و با کسب رضایت

از مصاحبه‌شوندگان ضبط شد.

یافته‌ها: ۳۱۳ عامل تأثیرگذار بر آینده ورزش والیبال ایران مشخص شدند که در شش گروه سیاسی، اقتصادی،

اجتماعی، فناوری، زیست‌محیطی و قانونی دسته‌بندی شدند. سپس از شرکت‌کنندگان درخواست شد تا به میزان تاثیر

عامل شناسایی شده در مرحله قبل، یک نمره بین ۱ تا ۱۰۰ اختصاص دهند. میانگین درصد اجماع نظر خبرگان در

ارتباط با عوامل تاثیرگذار بر توسعه والیبال ایران، ۸۱٪ بود. مشخص گردید که بیشترین اجماع نظر بر عوامل

تاثیرگذار بر توسعه والیبال ایران به ترتیب عوامل اقتصادی، اجتماعی، فناوری، زیست‌محیطی، سیاسی و عوامل

قانونی است.

نتیجه‌گیری: بازسازی ساختار عملیاتی والیبال، گسترش و ترویج والیبال به عنوان یک رویکرد بهبود سلامت دو

عامل کلیدی در توسعه والیبال هستند که با ایجاد شبکه ملی توسعه و ترویج والیبال میسر می‌شود.

استناد: بهارلویی، محمد و زمانی نوکآبادی، علیرضا (۱۴۰۳). شناسایی عوامل موثر بر توسعه والیبال ایران، جهش، ۲ (۳)، ۱۰۰-۸۱.

ناشر: واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی.

© نویسندگان.

مقدمه

گسترش ورزش باعث پیشرفت و سلامت جوامع می‌شود. در واقع توسعه ورزش، نوجوانان و جوانان را به سمت خود می‌کشاند و موجب جذب آنان می‌شود (پراکسو و همکاران^۱، ۲۰۲۲). علاوه بر آن، امروزه نگاه کشورها به توسعه ورزش به عنوان ابزاری برای قدرت‌نمایی و پیشرفت جامعه است. رویکرد جامعه‌گرا بر گسترش ورزش در جامعه تاکید دارد و معتقد است امکان پرورش و شناسایی استعدادها نامزد قهرمانی وجود دارد (رامشینی و همکاران، ۱۴۰۰). تحلیل و برنامه‌ریزی توسعه ورزش دارای پیچیدگی و گستردگی بالایی است زیرا توسعه جریانی است که در خود تجدید و دگرگونی کل ابعاد سیستم را به همراه دارد و علاوه بر این بهبود و رشد کمی و کیفی در سازه‌ها، فرایندها و رفتارها را دربردارد (رز و همکاران^۲، ۲۰۱۷). توسعه ورزش مشتمل بر ساختارها، سیستم‌ها، بسترها و فرآیندهایی است که منجر به مشارکت افراد در رویدادهای ورزشی، رشد و بهبود تولید و خدمات صنعت ورزش، پویایی و نشاط فرهنگی و اجتماعی محیط‌های ورزشی، ارتقای سلامت و تندرستی عمومی و دستیابی به جایگاه مناسب در عرصه رقابت‌های ورزشی بین‌المللی می‌گردد (شولنکوف و سیفکن^۳، ۲۰۱۹).

چندین عامل بر توسعه ورزش تاثیرگذار هستند. داشتن تفکر استراتژیک یکی از این عوامل است. تفکر استراتژیک به‌عنوان شناسایی راه‌های مختلف برای دستیابی به اهداف مختلف برای افراد مختلف و مشخص کردن اقدامات موردنیاز برای دستیابی به موقعیتی که این افراد میخواهند در آن باشند تعریف شده است. تفکر استراتژیک، بصیرت و فهم از وضعیت موجود و بهره‌برداری از فرصت‌ها است. این بصیرت کمک می‌کند تا واقعیت‌های بازار و قواعد آن بدرستی و به‌موقع شناخته شود، برای پاسخگویی به این شرایط، راهکارهای بدیع و ارزش‌آفرین خلق شود و باعث گسترش افق دید مدیران و کارکنان سازمان‌ها می‌شود (مصلحی‌فرد و همکاران، ۱۴۰۱). محققان تحقیقات بسیاری در مورد عوامل تاثیرگذار بر پیشرفت و موفقیت ورزشی انجام داده‌اند. بعضی از این عوامل در بین همه محققان مشترک و بعضی متفاوت می‌باشد. مدل فاکتورهای سیاست ورزشی برای موفقیت بین‌المللی در ورزش (*SPLISS2*) فاکتورهای کلیدی در الگوسازی سیستم‌های ورزشی را ارائه کرده است که در میان مدل‌های ارائه شده، با احتمال بیشتری موفقیت بین‌المللی ورزش قهرمانی کشورها را تضمین می‌کند. این مدل که به موفقیت احتمالی (برونداد) ختم می‌شود در بعد سیاسی تحت عنوان ستون‌ها مشخص شده‌اند که در دو سطح قرار گرفته‌اند؛ درونداد (حمایت مالی) و عملکردها (شناسایی و پرورش استعداد، تربیت و ارتقای مربیان، اماکن و تجهیزات تمرین، رقابت ملی و بین‌المللی، نوآوری و تحقیقات علمی، حاکمیت، سازماندهی و ساختار، مشارکت ورزشی و حمایت دوران ورزشی و بازنشستگی) (مولایی و همکاران، ۱۴۰۰). تروینس و همکاران^۴ (۲۰۱۴) به ده مقوله کلیدی به عنوان مزیت‌های رقابتی یک سازمان ورزشی برای رسیدن به موفقیت‌های ورزشی اشاره می‌کنند. این مقوله‌ها شامل امکانات رقابتی و تمرینی، حمایت از حرفه ورزشکاری، کشف و پرورش استعدادها، مشارکت جوانان، حمایت دولتی و سازمانی، حمایت مالی، شرایط محیطی نخبگان ورزشی، حمایت‌های علمی، فرصت‌های رقابت، آموزش و تجهیز مربیان می‌باشد. بروورس و همکاران^۵ (۲۰۱۴) حمایت مالی، سازمان و ساختار منسجم، میزان مشارکت‌کنندگان در ورزش، کشف و پرورش استعدادها، حمایت از ورزشکاران در زمان فعالیت و بازنشستگی، برگزاری کلاس‌های آموزشی و مربیگری، فراهم کردن فرصت‌های رقابت، تسهیلات تمرینی و پژوهش‌های علمی را در موفقیت‌های ورزشی بین‌المللی موثر می‌دانند. مطالعات نشان

¹ - Prakoso et al.

² - Ross et al.

³ - Schulenkorf & Siefken

⁴ - Truyens et al.

⁵ - Brouwers et al.

داده عوامل فرهنگی، اداری، فناوری، ورزشی، امکانات و تجهیزات در توسعه تکواندو ایران موثر هستند (ایمانزاده و همکاران، ۲۰۲۰). در توسعه ورزش در مدارس عوامل مرتبط با نیروی انسانی، پیاده‌سازی ورزش همگانی و قهرمانی در مدارس، اقتصادی - مالی، امکانات و زیرساخت‌های ورزشی، مدیریتی، آموزش - پژوهش، فرهنگی - اجتماعی، قوانین و مقررات، تبلیغات و رسانه و تکنولوژی و فناوری اطلاعات به‌عنوان عوامل مؤثر شناسایی شده‌اند (قناعت و همکاران، ۱۴۰۱). در توسعه ورزش دانشجویی عوامل محیطی، منابع توسعه، عوامل فردی و هماهنگی تاثیرگذار هستند (منافی و همکاران، ۱۳۹۸). در حوزه ورزش معلولین عوامل اجتماعی-فرهنگی، اقتصادی، سیاسی-حقوقی و فناوری محیطی تاثیرگذار هستند (آریان‌فر و همکاران، ۱۴۰۰).

در حوزه تحقیقات علمی مطالعات نسبتاً خوبی در مورد ورزش والیبال انجام شده است. در اولین دسته از این مطالعات نقاط ضعف و موانع توسعه والیبال ایران بررسی شده است. در حوزه والیبال ساحلی عدم وجود استعدادیابی، کمبود منابع انسانی، کمبود بودجه و فعالیت‌های مالی، ساختار سازمانی نامناسب، حضور اندک زنان، عدم برگزاری مسابقات لیگ و مسابقات در سطوح پایه، کمبود امکانات و تجهیزات، آگاهی و شناخت اندک عمومی، عدم حضور والیبال ساحلی در ورزش دانش‌آموزی و دانشجویی، کمبود تحقیقات و پژوهش، عدم توسعه باشگاه‌ها و حضور اندک نمایندگان ایران در مجامع بین‌المللی والیبال ساحلی از موانع و تنگناهای والیبال ساحلی ایران است (نظری و همکاران، ۱۳۹۳). مولفه‌های فرهنگی، استعدادیابی و نگرش ضعیف به انجام فعالیت‌های ورزشی مهم‌ترین موانع توسعه والیبال زنان ایران شناسایی شده‌اند (افتخاری و همکاران، ۱۳۹۵). والیبال در اکثر استان‌های والیبال خیز از جمله آذربایجان غربی دارای موانع و محدودیت‌های مختلفی است که از مهم‌ترین زیرشاخص‌های هر کدام از موانع می‌توان به نبود برنامه برای حفظ اسپانسرها برای مدت طولانی، بی‌توجهی به مدارس و معلمان ورزش به عنوان مهم‌ترین زیربنای توسعه ورزش والیبال، نبود برنامه مدون استعدادیابی در والیبال استان و حومه، عدم حمایت کافی از بازیکنان و نداشتن امنیت شغلی آنان، بی‌توجهی مسئولان و حامیان به توسعه زیربنایی، پایدار و درازمدت و نبود آکادمی والیبال جهت برنامه ریزی و توسعه ورزش والیبال در سطح استان اشاره کرد (عبدالزاده و همکاران، ۱۳۹۷). همچنین توجه به اصول علمی، دانش آکادمیک مرتبط با والیبال، و استفاده از هوش مصنوعی و فناوری‌های نوین (ژانگ^۱، ۲۰۲۳) و توسعه اماکن والیبال، افزایش شرکت‌کنندگان در والیبال، اقبال اجتماعی به والیبال، افزایش منابع مالی و استعدادیابی و استعدادپروری (هاپکینسون و همکاران^۲، ۲۰۱۸) حائز اهمیت هستند. از طرفی، مشخص شده بین وضعیت موجود و مطلوب رسانه‌ها در توسعه والیبال تفاوت معناداری وجود دارد (رضایی صوفی و همکاران، ۱۳۹۳).

دسته دیگری از این مطالعات به عوامل موثر بر توسعه والیبال و عوامل پیش‌برنده آن در سطح محلی و استانی پرداخته شده است. سیف پناهی شعبانی و خطیبی (۱۳۹۶) شش عامل مدیریت و برنامه‌ریزی راهبردی، مربیان کارآمد، فرآیند استعدادیابی، سرمایه‌گذاری بر تیم‌های پایه، منابع مالی و مادی، اردوهای آمادگی و مسابقات تدارکاتی به عنوان عوامل تاثیرگذار بر پیشرفت والیبال ایران در سطح قهرمانی مشخص کردند. همچنین خلاء مهمی که کارشناسان در این راه بر آن تاکید می‌کردند، حمایت‌های مالی و معنوی از مربیان و قهرمانان ملی بود. کفشار طوسی و همکاران (۱۴۰۰) پنج عامل عوامل فرهنگی، امکان پیشرفت، ماهیت والیبال و ورزش دختران، امکان دسترسی و عوامل حمایتی-اجتماعی را عوامل پیش‌برنده در توسعه والیبال فوق برنامه مدارس مشهد مشخص کردند. عوامل موثر بر توسعه استعداد در والیبال شامل ستارگان و قهرمانان، اصول و طراحی تمرین، آموزش و پرورش، ارتباطات بین‌سازمانی در نهادهای دولتی، فعالیت‌های منابع انسانی، ویژگی‌های آنتروپومتریکی، آکادمی‌ها، عوامل

¹ - Zhang

² - Hopkinson, et al.

انگیزشی، عوامل هوشی و روانی، فدراسیون والیبالی، آموزش عالی، عوامل حقوقی، حمایت خانوادگی، عوامل نگرشی و ارزشی، و امکانات و تجهیزات هستند (حق شناس و همکاران، ۱۴۰۰). در این میان در بین مولفه‌های مدیریت استعداد، برنامه‌ریزی، جذب، توسعه، گزینش، به‌کارگیری و نگهداشت استعداد به ترتیب بیشترین اهمیت را در استعدادیابی والیبالی دارند و پیشنهاد شده مسئولین تنها بر جذب و گزینش استعدادها اکتفا نکنند و توجه ویژه‌ای به مراحل توسعه و نگهداشت آنها نیز داشته باشند (منظمی و همکاران، ۱۴۰۰).

بخش دیگری از مطالعات به ارائه راهبرد برای توسعه والیبالی پرداخته‌اند. از مهم‌ترین راهبردهای توسعه والیبالی در سطح قهرمانی می‌توان از افزایش نیروی انسانی هیئت‌ها، ارتقای کمی و کیفی مربیان، افزایش حامیان مالی، افزایش مقالات پژوهشی، افزایش تعداد کتاب‌ها، لوح‌های فشرده و دوره‌های آموزشی، افزایش مسابقات درون‌استانی، تشویق و حمایت از نخبگان والیبالی، ایجاد مراکز استعدادیابی (کشتی‌دار و همکاران، ۱۳۹۱)، مدیریت و برنامه‌ریزی راهبردی، مربیان کارآمد، فرآیند استعدادیابی، سرمایه‌گذاری بر تیم‌های پایه، منابع مالی و مادی، اردوهای آمادگی و مسابقات تدارکاتی، حمایت‌های مالی و معنوی از مربیان و قهرمانان ملی (سیف پناهی شعبانی و خطیبی، ۱۳۹۶)، تدوین برنامه عملیاتی با تمرکز بر جذب حامیان مالی، تامین تجهیزات مورد نیاز هیئت‌های تابعه و تولید و پخش برنامه‌های آموزشی والیبالی (نوبخت و همکاران، ۱۳۹۷)، عوامل فرهنگی، امکان پیشرفت، امکان دسترسی و عوامل حمایتی-اجتماعی (طلیعه کفشدار و همکاران، ۱۴۰۰)، توسعه منابع مالی، مراکز تمرینی، مسابقات همه رده‌ها (یوسوپوویچ^۱، ۲۰۲۳)، موضوعات مرتبط با فناوری، ارتقاء دانش مربیان، لیگ منظم (هو و همکاران^۲، ۲۰۱۸) نام برد. راهکارهایی از قبیل افزایش پوشش رسانه‌های ملی جهت مشارکت بیشتر و فرهنگ‌سازی گسترده، بهبود نگرش مثبت جامعه به ورزش زنان و هموارکردن بستر مشارکت بیشتر آنها به دلیل داشتن پتانسیل‌های بالا، نظارت منسجم بر پیشرفت ورزشکاران مستعد و نیز طراحی برنامه جامع جهت تقویت سیستم استعدادیابی برای توسعه والیبالی زنان ایران پیشنهاد شده است (افتخاری و همکاران، ۱۳۹۵). د

توسعه فرآیندی است که مرحله جدیدی از یک وضعیت در حال تغییر را تشکیل می‌دهد و باعث ایجاد رشد، پیشرفت، تغییر مثبت و تحولات اجتماعی مثبت می‌شود. توسعه قابل مشاهده و مفید است، نه لزوماً سریع؛ جنبه‌ای از تغییر کیفیت و ایجاد شرایط برای ادامه آن تغییر است و به معنی بازسازی جامعه بر اساس اندیشه‌های جدید تعبیر می‌شود. این اندیشه‌های تازه در دوران مدرن، شامل سه اندیشه علم‌باوری، انسان‌باوری و آینده‌باوری است. برای نیل به توسعه، با ایجاد ابزارهای جدید آینده‌شناسی، تحقق عملی این اندیشه‌ها صورت می‌پذیرد. با وجود این که آینده اساساً غیرقابل پیش‌بینی است ولی نمی‌توان گفت کاملاً نامشخص است و نباید درباره آن صحبت کرد. آینده، برآیند و حاصل بر همکنش مولفه‌های بسیار زیاد در سیستمی پیچیده و پویاست. گام نخست برای شناسایی تصاویر آینده، شناخت سیستم مورد مطالعه است. منظور از شناخت سیستم مورد مطالعه، مشخص کردن مولفه‌های اثرگذار و اثرپذیر در هر سیستم است. در بین رشته‌های ورزشی، ورزش والیبالی هم با توجه به قدرت فراگیری که پیدا نموده است، به عنوان یکی از پربیننده‌ترین رشته ورزشی المپیک نام گرفته است. یکی از پنج ورزش برتر جهان نزد مردم شناخته شده و فدراسیون بین‌المللی آن نیز با عضویت ۲۲۰ فدراسیون ملی، بزرگ‌ترین نهاد ورزشی جهان می‌باشد که موظف است برای بیش از نیم میلیارد نفر از مردم کره زمین که والیبالی بازی می‌کنند، برنامه‌های مختلف و متنوع تدوین نماید (کشتی‌دار و همکاران، ۱۳۹۱). با توجه به جذاب و پرطرفدار بودن رشته والیبالی در ایران و با رونق و پیشرفت قابل توجهی که در دهه‌های گذشته در

¹ - Yusupovich

² - Hu et al.

مسابقات بین‌المللی در این رشته کسب شده است؛ اما این پیشرفت به صورت مستمر و پایدار نبوده که نشان می‌دهد در مسیر ابعاد والیبالی آماتوری (تفریحی)، پرورشی و همگانی برنامه‌های که متکی بر اصول علمی باشد و باعث رشد و توسعه و تشویق مردم به این رشته شود، انجام نشده است. از این رو در این تحقیق محققان به دنبال این مسئله هستند که عوامل موثر بر توسعه والیبالی ایران را ارائه نماید.

روش‌شناسی پژوهش

جامعه آماری پژوهش شامل ذی‌نفعان داخلی (متولیان ورزش والیبالی مانند مدیران و کارشناسان ارشد فدراسیون والیبالی ایران، معاونت قهرمانی و حرفه‌ای وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک، هیات‌های استانی ورزش والیبالی و مربیان و ورزشکاران والیبالی دارای تحصیلات تکمیلی) و ذی‌نفعان خارجی (مدیران دیگر فدراسیون‌ها مانند فدراسیون ورزش همگانی و اساتید مدیریت ورزشی آشنا با ورزش والیبالی) بودند. برای گردآوری داده‌ها از مصاحبه‌های عمیق نیمه‌سازمان‌یافته استفاده شد. ۲۷ مصاحبه در بازه زمانی ۲۰ تا ۴۵ دقیقه انجام و با کسب رضایت از مصاحبه‌شوندگان ضبط شد. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. مشخصات دموگرافیک، ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان و معیارهای ورود به مطالعه

مشخصات دموگرافیک								
حوزه فعالیت	تعداد	رشته تحصیلی	تعداد	تحصیلات	تعداد	سن	تعداد	محل زندگی
دانشگاهی	۱۱	علوم ورزشی	۱۵	کارشناسی	۷	۳۵ تا ۴۵	۹	اصفهان
اجرایی	۱۴	غیر ورزشی	۱۲	ارشد	۹	۴۶ تا ۵۵	۱۰	تهران
سایر	۲			دکترا	۱۱	بالای ۵۵	۸	گلستان
معیارهای انتخاب مشارکت‌کنندگان			مباحث موجود در مصاحبه‌ها					
افراد آشنا با ادبیات آینده پژوهی و ورزش والیبالی	۱- توسعه ورزش قهرمانی							
	۲- توسعه والیبالی							
	۳- آینده والیبالی							
	۲							فارس
	۳							سایر

هدف اصلی، بررسی نقطه نظرات ذینفعان داخلی و خارجی پیرامون تغییرات و توسعه‌های ورزش والیبالی در آینده بود. از طریق مصاحبه و پرسشنامه بازپاسخ، از ذینفعان خواسته شد تا تمامی عوامل تاثیرگذار که به نظر آن‌ها ساختار و محیط توسعه آینده ورزش والیبالی ایران را در زمان حال و آینده شکل می‌دهند، بدون محدودیت نام ببرند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل محتوا و به شیوه روش منطق شهودی صورت گرفت.

یافته‌های پژوهش

۳۱۳ عامل تاثیرگذار بر آینده ورزش والیبالی ایران مشخص شدند که در شش گروه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فناوری، زیست‌محیطی و قانونی دسته‌بندی شدند (جدول ۲).

جدول ۲. عوامل تاثیرگذار بر توسعه والیبالی ایران

دسته	ردیف	عامل تاثیرگذار بر آینده والیبالی ایران
سیاسی	۱	سیاست‌های مربوط به صدور ویزا برای مربیان و بازیکنان خارجی
	۲	محدودیت‌های سفر برای تیم‌های ملی و باشگاهی
	۳	کیفیت زیرساخت‌های ورزشی، مانند سالن‌های والیبالی و زمین‌های تمرین
	۴	دسترسی به آموزش و مربیگری با کیفیت در سطوح مختلف
	۵	محبوبیت والیبالی در میان مردم ایران

برنامه مسابقات بین‌المللی والیبال	۶
پوشش رسانه‌ای والیبال در ایران و جهان	۷
نقش زنان در والیبال ایران	۸
نگرش جامعه به ورزش و ورزشکاران	۹
میزان مشارکت جوانان در ورزش	۱۰
ارزش‌ها و اعتقادات مذهبی در ایران	۱۱
محبوبیت سایر ورزش‌ها در ایران، مانند فوتبال	۱۲
ثبات و امنیت در منطقه خاورمیانه	۱۳
روابط ایران با کشورهای همسایه	۱۴
تغییرات در سلیقه مخاطبان	۱۵
تغییرات در قوانین و مقررات والیبال	۱۶
شیوع بیماری‌های همه‌گیر	۱۷
نقش بخش خصوصی در ورزش	۱۸
افزایش جمعیت، درآمد، آگاهی و تمایل به ورزش در ایران	۱۹
تأثیر سیاست‌های مرتبط با ورزش‌های تفریحی	۲۰
تأثیر تحریم‌ها بر ورزش و تفریح	۲۱
تأثیر سیاست‌های حمایتی استانی	۲۲
محبوبیت جهانی والیبال	۲۳
رشد لیگ‌های والیبال در ایران	۲۴
افزایش تعداد تیم‌ها، امکانات و مسابقات والیبال	۲۵
تغییرات در سیاست‌های توسعه بلندمدت ورزش ایران	۲۶
تأثیر سیاست‌های حفظ حقوق مالکیت و زمین‌های ورزشی	۲۷
شفافیت در مدیریت والیبال	۲۸
تأثیر تحولات در سیاست‌های سرمایه‌گذاری بر تجهیزات	۲۹
روابط بین‌المللی	۳۰
تغییرات در سیاست‌های مرتبط با ورزش جوانان	۳۱
تغییرات در سیاست‌های مرتبط با ورزش‌های تیمی و همگانی	۳۲
تأثیرات سیاست‌های تشویقی و پاداش	۳۳
ثبات سیاسی و نظم اجتماعی	۳۴
تغییرات در سیاست‌های مرتبط با ورزش زنان	۳۵
والیبال به عنوان پدافند غیرعامل در سلامت جامعه	۳۶
جهانی شدن و نقش دولت‌ها در توسعه ورزش	۳۷
نوآوری در پیشرفت فعالیت‌ها	۳۸
شکاف جنسیتی در ورزش	۳۹
تغییر سبک‌های رهبری	۴۰
شکاف و اختلافات بین‌نسلی	۴۱
تعامل با جامعه جهانی	۴۲
استعدادیابی یکپارچه و جامع	۴۳
واگرایی افکار و علایق سیاسی	۴۴
فرصت‌های رشد و توسعه شخصی در ورزش	۴۵
کاهش جمعیت جوانان و پیامدهای آن	۴۶
تحول در ساختار فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها	۴۷
تغییرات سیاسی داخلی	۴۸
تغییر در سیاست‌های مدیریت ورزشی	۴۹
تغییرات در سیاست‌های آموزشی	۵۰
تأثیر معاهدات و قراردادهای بین‌المللی	۵۱
نهادینه‌سازی والیبال به عنوان ورزش سلامت محور	۵۲

تغییرات در سیاست های فرهنگی	۵۳	
تغییرات در سیاست های تبلیغات ورزشی	۵۴	
چالش های توسعه ورزش	۵۵	
تغییرات در سیاست های مرتبط با سلامت ورزشکاران	۵۶	
تغییرات در قوانین داخلی و بین المللی والیبال	۵۷	
تغییر سیاست های وزارت ورزش	۵۸	
تغییرات در سیاست های داخلی و خارجی	۵۹	
توجه به تحولات صنعت ورزش در دنیا	۶۰	
تأثیر تحریم ها و محدودیت های بین المللی	۶۱	
فدراسیون بین المللی قدرتمند	۶۲	
تأثیرات برجام و اقدامات بعدی	۶۳	
تأثیرات سیاست های خارجی بر ورزش	۶۴	
توسعه مشارکت بخش خصوصی	۶۵	
حمایت یا عدم حمایت دولت از والیبال	۶۶	
تغییرات در اندیشه ها و فرهنگ سیاسی مدیران	۶۷	
اهمیت رسانه ها و فضای مجازی در سیاست گذاری ورزش	۶۸	
تأثیر سیاست ها و برنامه های توسعه ای بر رویدادهای ورزشی	۶۹	
تغییرات در نگرش ها و رفتارهای رهبران	۷۰	
تأثیرات سیاست های فعلی ورزش های الکترونیکی	۷۱	
رشد تولید ناخالص داخلی	۷۲	اقتصادی
نرخ تورم و سطح درآمد	۷۳	
ثبات اقتصادی	۷۴	
جذب و توسعه بازیکن	۷۵	
حقوق و مزایای بازیکنان	۷۶	
تحریم ها و تجارت بین المللی	۷۷	
توسعه بنیان های اقتصادی ورزشی	۷۸	
درآمدهای تلویزیونی و رسانه ای	۷۹	
قیمت اقلام مصرفی ورزش	۸۰	
سرمایه گذاری داخلی در ورزش	۸۱	
جذب حمایت های مالی دولت	۸۲	
استقلال مالی فدراسیون	۸۳	
نظام عرضه و تقاضا در ورزش حرفه ای	۸۴	
برجام و تجارت ورزشی	۸۵	
بسترهای مالی برای سرمایه گذاری در والیبال	۸۶	
قوانین مرتبط با ارزش افزوده ورزش حرفه ای	۸۷	
سیاست های پولی و مالی	۸۸	
کسب ثروت از دارایی های فکری	۸۹	
جذابیت والیبال برای حامیان مالی	۹۰	
نبود حامی مالی	۹۱	
واگذاری پروژه های ورزشی	۹۲	
تیم داری بخش صنعتی	۹۳	
ثبات اقتصادی	۹۴	
سیستم اطلاعاتی و مالی	۹۵	
ارزش گذاری شاخص ها	۹۶	
پوشش نیازهای واقعی	۹۷	
گشایش های اقتصادی بین المللی	۹۸	
شفافیت مالی نهادهای ورزشی	۹۹	

بانک اختصاصی ورزش	۱۰۰	
علاقتمندی حامیان مالی به ورزش	۱۰۱	
پویایی اقتصاد ورزش	۱۰۲	
تورم و نرخ ارز ملی	۱۰۳	
عدالت محوری و توزیع عادلانه سرانه	۱۰۴	
نرخ بهره و شرایط اعتباری و سرمایه گذاری در صنعت ورزش	۱۰۵	
تورم و هزینه ها و درآمدهای صنعت ورزش	۱۰۶	
نرخ بهره و سرمایه گذاری در زیرساخت های ورزشی	۱۰۷	
سیاست های مالی و مالیاتی و هزینه ها و درآمدهای ورزشی	۱۰۸	
نرخ بهره بانکی و تسهیلات ورزشی	۱۰۹	
توزیع هدفمند بودجه در ورزش	۱۱۰	
برنامه های تبلیغاتی و بازاریابی	۱۱۱	
درآمدهای بلیط ورزشی	۱۱۲	
تغییرات در قوانین حقوقی حمایت از تولید مبتنی بر مشارکت در ورزش	۱۱۳	
تاثیرات اقتصاد خرد و کلان در ورزش ایران	۱۱۴	
سیاست های پولی	۱۱۵	
تغییرات در قوانین حقوق معاملات بر ورزش	۱۱۶	
تغییر ساختار سنی	۱۱۷	
افزایش شهرنشینی	۱۱۸	
تغییر سبک زندگی	۱۱۹	
افزایش آگاهی از فواید سلامتی ورزش	۱۲۰	
توجه بیشتر به برابری جنسیتی	۱۲۱	
رشد رسانه های اجتماعی	۱۲۲	
افزایش محبوبیت ورزش های فانتزی	۱۲۳	
میزبانی رویدادهای ورزشی بزرگ	۱۲۴	
موفقیت تیم های ملی والیبال	۱۲۵	
ایجاد برنامه های آموزشی والیبال برای کودکان	۱۲۶	
ترویج والیبال در مدارس	۱۲۷	
ایجاد لیگ ها و مسابقات والیبال برای جوانان	۱۲۸	
ارائه برنامه های والیبال برای افراد معلول	۱۲۹	
یجاد برنامه های ساختارمند والیبال برای افراد مسن	۱۳۰	
استفاده از والیبال به عنوان ابزاری برای توسعه جامعه	۱۳۱	
همکاری با سازمان های غیردولتی برای ترویج والیبال	۱۳۲	
تفکر و نگرش های اجتماعی	۱۳۳	
توسعه جامعه مدنی	۱۳۴	
توسعه سازمان های مردم نهاد	۱۳۵	
سبک زندگی مدرن	۱۳۶	
رفتارهای گروهی	۱۳۷	
ارتباطات مجازی ورزشی	۱۳۸	
شهروندی و مشارکت	۱۳۹	
رفتارهای شبکه های اجتماعی	۱۴۰	
حضور زنان در ورزش	۱۴۱	
آموزش و فرهنگ ورزشی	۱۴۲	
افزایش آگاهی اجتماعی	۱۴۳	
سواد ارتباطی	۱۴۴	
هم افزایی نهادهای اجتماعی	۱۴۵	
مسئولیت فرهنگی - اجتماعی	۱۴۶	اجتماعی

متغیرهای انگیزشی	۱۴۷	
ویژگی‌های فرهنگی خاص هر منطقه	۱۴۸	
نیاز به سلامت جسمانی	۱۴۹	
ویژگی‌های فرهنگی ایران	۱۵۰	
اینفلوئنسر مارکتینگ در والیبال	۱۵۱	
تبدیل ورزش به فرهنگ	۱۵۲	
تجارت اجتماعی	۱۵۳	
تعامل با مجامع بین‌المللی والیبال	۱۵۴	
شخصی‌سازی و بازاریابی مکالمه‌ای	۱۵۵	
فرهنگ‌زدایی و برابری نژادی و قومی	۱۵۶	
تضاد فرهنگی با جامعه بین‌المللی	۱۵۷	
سطح رفاه عمومی	۱۵۸	
آگاهی از ارزش‌های فرهنگی	۱۵۹	
ارزش‌های اخلاقی و رفتارهای اجتماعی	۱۶۰	
اهمیت ورزش برای سلامت خانواده	۱۶۱	
توانمندی‌های اجتماعی	۱۶۲	
توسعه شخصی و رشد فردی	۱۶۳	
خود توسعه‌ای متولیان والیبال	۱۶۴	
نقش و تأثیر مدارس و دانشگاه‌ها	۱۶۵	
مشارکت اجتماعی در ورزش	۱۶۶	
مذهب و اقتصاد اجتماعی	۱۶۷	
اخلاق و ارزش‌های اجتماعی	۱۶۸	
سبک‌های زندگی فعال و سالم	۱۶۹	
توجه رسانه‌ها به ورزش حرفه‌ای	۱۷۰	
سبک زندگی اجتماعی	۱۷۱	
تحولات فرهنگی	۱۷۲	
زیست بوم‌های مختلف ایران	۱۷۳	
مدیریت مشارکتی	۱۷۴	
نفوذ فرهنگ‌های سایر کشورها	۱۷۵	
بازاریابی تجربی	۱۷۶	
روابط عمومی مشارکتی	۱۷۷	
رسانه‌ها و شکل‌گیری نگرش‌ها	۱۷۸	
نوع و سبک رهبری در مدیریت رویدادها	۱۷۹	
موانع فرهنگی و اجتماعی مشارکت بانوان	۱۸۰	
نگرش مثبت به توسعه فرهنگ ورزشی	۱۸۱	
الگوهای مصرف و سرگرمی جوانان	۱۸۲	
توجه به سلامت و ورزش	۱۸۳	
نگرش ارائه خدمت به مشتری	۱۸۴	
تغییرات جمعیتی و نیازها	۱۸۵	
شکاف در نگرش و رفتار مصرف‌کننده ورزشی	۱۸۶	
ارزش‌های اجتماعی و تعاملات انسانی	۱۸۷	
انعطاف‌پذیری و تطبیق با تغییرات	۱۸۹	
استفاده از هوش مصنوعی برای تجزیه و تحلیل عملکرد بازیکنان	۱۹۰	فناوری
استفاده از واقعیت مجازی برای آموزش والیبال	۱۹۱	
استفاده از پوشیدنی‌ها برای ردیابی داده‌های عملکرد بازیکنان	۱۹۲	
استفاده از فناوری ردیابی حرکت برای تجزیه و تحلیل فرم بازیکن	۱۹۳	
استفاده از برنامه‌های تلفن همراه برای ارائه آموزش و مربیگری والیبال	۱۹۴	

استفاده از رسانه های اجتماعی برای تعامل با طرفداران والیبال	۱۹۵	
استفاده از تجارت الکترونیک برای فروش کالاهای والیبال	۱۹۶	
استفاده از واقعیت افزوده برای افزایش تجربه تماشای والیبال	۱۹۷	
استفاده از فناوری چاپ سه بعدی برای ساخت تجهیزات والیبال سفارشی	۱۹۸	
استفاده از هوش مصنوعی برای داوری مسابقات والیبال	۱۹۹	
استفاده از فناوری خط چشم برای ردیابی پرواز توپ	۲۰۰	
استفاده از سیستم های امتیازدهی الکترونیکی برای ردیابی امتیاز بازی	۲۰۱	
دیجیتالی شدن کارها	۲۰۲	
مدل سازی و شبیه سازی	۲۰۳	
پردازش تصویر برای آنالیز	۲۰۴	
آموزش دیجیتال	۲۰۵	
حفاظت از داده ها	۲۰۶	
تجهیزات ورزشی هوشمند	۲۰۷	
بلاک چین	۲۰۸	
سیستم های مدیریت اطلاعات	۲۰۹	
ریاتیک و اتوماسیون	۲۱۰	
مجازی سازی	۲۱۱	
خدمات استراتژیک دیجیتال برای بازاریابی و منابع مالی پایدار	۲۱۲	
ساختار سازمانی و تحولات تکنولوژیک	۲۱۳	
جایگزینی فناوری به جای نیروی انسانی	۲۱۴	
پرداخت الکترونیکی و رمزازی	۲۱۵	
ساختار زنجیره ارزش مبتنی بر فناوری	۲۱۶	
فن آوری و روندهای ورزش	۲۱۷	
نسل سوم وب	۲۱۸	
تجهیزات و دستگاه ها برای ایمنی و تجربه	۲۱۹	
فن آوری و روندهای ورزش حرفه ای	۲۲۰	
پلتفرم های آنلاین برای تبلیغات و بلیط	۲۲۱	
بعد مجازی زندگی انسان ها	۲۲۲	
هوش مصنوعی و چت بات ها	۲۲۳	
تحولات تکنولوژیک و ساختار سازمانی	۲۲۴	
درآمدزایی از رسانه های اجتماعی	۲۲۵	
رشد تجارت الکترونیک	۲۲۶	
روندها و تحولات بازاریابی دیجیتال	۲۲۷	
قالب های جدید محتوا	۲۲۸	
سلامت الکترونیکی	۲۲۹	
تغییر آب و هوا	۲۳۰	
افزایش گرمایش جهانی	۲۳۱	
آلودگی هوا	۲۳۲	
گرایش به توسعه پایدار	۲۳۳	
از دست دادن تنوع زیستی	۲۳۴	
افزایش قوانین مرتبط با محیط زیست	۲۳۵	
برنامه ریزی بر اساس زیست بوم های مختلف	۲۳۶	
رفتار سبز متولیان ورزش والیبال	۲۳۷	
ابزارهای بازاریابی سبز و رفتار سبز مصنف	۲۳۸	
کاهش کاربرد منابع طبیعی	۲۳۹	
توسعه مدیریت سبز در ورزش والیبال	۲۴۰	
راندمان و پایداری زیست محیطی	۲۴۱	

زیست
محیطی

۲۴۲	گرایش به بازاریابی سبز	
۲۴۳	تأثیر آلودگی صوتی به عنوان یک عامل مخرب بر تجربه‌ی تفریحی و ورزشی	
۲۴۴	کاهش مصرف انرژی پاک	
۲۴۵	افزایش گازهای گلخانه‌ای	
۲۴۶	کاهش کاربرد انرژی‌های تجدیدپذیر	
۲۴۷	تغییرات جوی و فصلی	
۲۴۸	کاهش حفاظت از تنوع زیستی در بوم‌های مختلف	
۲۴۹	اثرات تخریب محیط‌زیست بر ارزش زیستی مناطق تفریحی و گردشگری	
۲۵۰	افزایش توجه به توسعه پایدار و گردشگری اکولوژیکال	
۲۵۱	تأثیر آلودگی هوا و آب بر سلامتی افراد شرکت‌کننده در رویدادهای ورزشی	
۲۵۲	تخریب محیط‌زیست و تغییرات آب و هوایی	
۲۵۳	کاهش کاربرد منابع انرژی نهادهای	
۲۵۴	اثرات بیابان‌زایی بر کیفیت مناطق تفریحی و ورزشی	
۲۵۵	اثرات تغییرات جوی بر تعداد و شدت رویدادهای ورزشی در فضای باز	
۲۵۶	حفاظت و مدیریت محیط‌زیست در محل‌های ورزشی و تفریحی	
۲۵۷	تأثیر تغییرات آب و هوایی بر الگوهای فعالیت‌های ورزشی و تفریحی	
۲۵۸	نداشتن نگاه سیستمی به محیط‌زیست	
۲۵۹	توجه به نظرات کارشناسان محیط‌زیست	
۲۶۰	مخالفت دیدگاه‌های اقتصادی با دیدگاه‌های محیط‌زیستی	
۲۶۱	ارتقای دانش زیست‌محیطی	
۲۶۲	قوانین حقوقی حمایت از ورزش	قانونی
۲۶۳	قوانین مالی بانک‌ها	
۲۶۴	قوانین حقوقی تبلیغات	
۲۶۵	قوانین حقوقی حمایت از سرمایه‌گذاری در ورزش	
۲۶۶	قوانین و امور بیمه‌ای	
۲۶۷	قوانین مربوط به امنیت سایبری	
۲۶۸	قوانین مربوط به ساخت و استفاده از امکانات ورزشی	
۲۶۹	قوانین مربوط به ایمنی ورزشکاران	
۲۷۰	قوانین مربوط به دوپینگ	
۲۷۱	قوانین مربوط به حقوق ورزشکاران	
۲۷۲	قوانین مربوط به مالکیت معنوی	
۲۷۳	قوانین مربوط به مالیات	
۲۷۴	قوانین مربوط به ویزا و سفر	
۲۷۵	قوانین مربوط به برنامه ریزی و توسعه	
۲۷۶	قوانین مربوط به مسئولیت مدنی	
۲۷۷	قوانین مرتبط با ارزش افزوده ورزش حرفه‌ای	
۲۷۸	قوانین حفاظت از حقوق مدیران ورزشی	
۲۷۹	قوانین استفاده از تکنولوژی‌های پاک در ورزش	
۲۸۰	قوانین مدیریت و حقوق مربیان	
۲۸۱	قوانین مدیریت ورزشکاران حرفه‌ای	
۲۸۲	قوانین حقوق مالکیت تجاری	
۲۸۳	قوانین حقوق مدیریت برنامه‌های ورزشی	
۲۸۴	قوانین و مقررات مربوط به مالکیت و اجاره املاک برای برگزاری رویدادهای ورزشی	
۲۸۵	قوانین و مقررات مربوط به ورود و خروج از کشور برای شرکت در رویدادهای ورزشی بین‌المللی	
۲۸۶	قوانین حقوقی مشارکت‌های داخلی	
۲۸۷	قوانین مدیریت انتقال بازیکنان	
۲۸۸	قوانین مدیریت تبلیغات ورزشی	

۲۸۹	تصویب قوانین برای حفظ حقوق اقتصادی سازمان‌های ورزشی
۲۹۰	شخصیت حقوقی مستقل فدراسیون‌ها و سایر سازمان‌های ورزشی
۲۹۱	ایجاد فرآیند تسهیل در اخذ قانونی مؤلفه‌های درآمدزایی
۲۹۲	منع قانونی حمایت شرکت‌های دولتی به حمایت مالی از ورزش حرفه‌ای
۲۹۳	قوانین و مقررات مربوط به امنیت و حفاظت در رویدادهای ورزشی
۲۹۴	قوانین و مقررات مربوط به مسائل بهداشتی و بهداشت عمومی در رویدادهای ورزشی
۲۹۵	زیرساخت‌های قانونی
۲۹۶	بازنگری قوانین بازاریابی ورزشی و تجارت ورزش
۲۹۷	قوانین حقوق ورزشکاران
۲۹۸	قوانین مالیاتی ورزشی
۲۹۹	قوانین و مقررات مربوط به حقوق انسانی و عدالت در دسترسی به فعالیت‌های ورزشی
۳۰۰	توسعه فرآیندها دموکراتیک در قانون‌گذاری
۳۰۱	قانون‌گذاری مبتنی بر کلان داده‌ها
۳۰۲	تحول در قوانین مربوطه مثل بیمه
۳۰۳	قوانین و مقررات مربوط به تبلیغات و تبلیغات در رویدادهای ورزشی
۳۰۴	قوانین و مقررات مربوط به مالیات و درآمدهای حاصل از رویدادهای ورزشی
۳۰۵	قوانین و مقررات مربوط به حقوق مالکیت فکری و برندهای تجاری مرتبط با رویدادهای ورزشی
۳۰۶	مدیریت واحد و یکپارچه
۳۰۷	قوانین و مقررات مربوط به حقوق شهروندی و عدالت اجتماعی در دسترسی به فعالیت‌های ورزشی
۳۰۸	قوانین و مقررات مربوط به حفاظت از محیط زیست در برگزاری رویدادهای ورزشی
۳۰۹	قوانین و مقررات مربوط به حقوق کارگران و کارمندان مرتبط با برگزاری رویدادهای ورزشی
۳۱۰	قوانین و مقررات مربوط به حقوق اقلیمی بومیان در رویدادهای ورزشی
۳۱۱	تأکید بر توسعه ورزش در قانون برنامه ششم
۳۱۲	قوانین اموال ورزشکاران
۳۱۳	قوانین مدیریت داروها در ورزش

در مرحله بعد از شرکت‌کنندگان در تحقیق درخواست گردید تا به میزان تاثیر ۳۱۳ عاملی تاثیرگذار شناسایی شده در مرحله قبل، بر آینده ورزش والیبال ایران، یک نمره بین عدد یک تا ۱۰۰ بر حسب میزان تاثیر به هر عامل اختصاص دهند. پاسخ تمام مشارکت‌کنندگان دور قبل و همچنین بیشترین گزینه‌هایی که دیگر متخصصان انتخاب کرده بودند، برای همه مشارکت‌کنندگان ارسال گردید و درخواست گردید تا در صورت موافقت، رای اکثریت را تایید کنند. در نهایت خبرگان مشارکت‌کننده، پیرامون تأثیر زیاد یا خیلی زیاد عوامل اصلی تأثیرگذار بر آینده ورزش والیبال ایران، اجماع نظر پیدا کردند. اجماع درباره هر عامل به این معنی بود که بیش از ۷۰ درصد خبرگان بر سر میزان تاثیر آن عامل اتفاق نظر داشته باشند. میانگین درصد اجماع نظر خبرگان در ارتباط با عوامل تاثیرگذار بر آینده ورزش والیبال ایران، ۸۱/۴۴٪ بود. جدول ۳، ۳۰ عامل تاثیرگذار بر توسعه والیبال ایران را نشان می‌دهد.

جدول ۳. درصد اجماع عوامل تاثیرگذار بر توسعه والیبال ایران

دسته‌بندی	شماره	عوامل اصلی	درصد اجماع نظر
سیاسی	۱	توجه به تحولات صنعت ورزش در دنیا	۸۳٪
	۲	نقش زنان در والیبال ایران	۷۵٪
	۳	ثبات و امنیت در منطقه خاورمیانه	۷۵٪
	۴	محدودیت‌های سفر برای تیم‌های ملی و باشگاهی	۸۲٪
	۵	افزایش جمعیت و آگاهی و تمایل به ورزش در ایران	۸۰٪
	۶	تأثیرات سیاست‌های مرتبط با ورزش‌های حرفه‌ای	۸۴٪
	۷	والیبال به عنوان پدافند غیرعامل در سلامت جامعه	۷۹٪
	۸	نهادینه سازی والیبال به عنوان ورزش سلامت محور	۷۶٪
اقتصادی	۹	تحریم‌ها و تجارت بین‌المللی	۸۳٪

۷۷٪	توسعه بنیان های اقتصادی ورزشی	۱۰	اجتماعی
۸۳٪	استقلال مالی فدراسیون	۱۱	
۷۹٪	گشایش های اقتصادی بین المللی	۱۲	
۸۲٪	شفافیت مالی نهادهای ورزشی	۱۳	
۷۹٪	کسب ثروت از دارایی های فکری	۱۴	
۷۳٪	تغییر سبک زندگی	۱۵	
۸۳٪	هم افزایی نهادهای اجتماعی	۱۶	
۸۴٪	توجه بیشتر به برابری جنسیتی	۱۷	
۸۰٪	تفکر و نگرش های اجتماعی	۱۸	
۷۸٪	نیاز به سلامت جسمانی	۱۹	
۸۲٪	توجه رسانه ها به ورزش حرفه ای	۲۰	فناوری
۸۳٪	خدمات استراتژیک دیجیتالی برای بازاریابی و منابع مالی پایدار	۲۱	
۸۱٪	استفاده از واقعیت مجازی برای آموزش والیبال	۲۲	
۸۳٪	ساختار سازمانی و تحولات تکنولوژیک	۲۳	زیست محیطی
۷۸٪	افزایش قوانین مرتبط با محیط زیست	۲۴	
۷۶٪	برنامه ریزی بر اساس زیست بوم های مختلف	۲۵	
۷۹٪	گرایش به توسعه پایدار	۲۶	
۸۲٪	ابزارهای بازاریابی سبز و رفتار سبز مصرف	۲۷	
۷۴٪	قوانین حقوق مالکیت تجاری	۲۸	قانونی
۸۳٪	قوانین حقوقی تبلیغات	۲۹	
۷۹٪	قوانین مرتبط با ارزش افزوده ورزش حرفه ای	۳۰	

جدول ۴ میانگین درصد اجماع نظر دسته های شش گانه را نشان می دهد. مشخص گردید که بیشترین اجماع نظر بر عوامل تاثیرگذار بر توسعه والیبال ایران را عوامل مرتبط با عوامل اقتصادی دارند. پس از آن عوامل اجتماعی، سیاسی، فناوری، قانونی و زیست محیطی قرار دارند. همچنین مشخص گردید که کمترین اجماع نظر بر عوامل تأثیرگذار بر توسعه ورزش والیبال ایران بر روی عوامل زیست محیطی است.

جدول ۴. میانگین درصد اجماع نظر دسته های شش گانه

دسته بندی	درصد اجماع نظر
سیاسی	۸۰ درصد
اقتصادی	۸۲/۱۹ درصد
اجتماعی	۸۱/۶۶ درصد
فناوری	۷۹/۵ درصد
زیست محیطی	۷۸/۵ درصد
قانونی	۷۹ درصد

بحث و نتیجه گیری

توسعه ورزش به عنوان یک حوزه مطالعاتی است که از سال ۱۹۷۰ مورد توجه محققان قرار گرفته و فرایندی است که فرصت ها را برای مردمی که در هر سنی، با هر میزان علاقه و سطح توانایی؛ جهت شرکت کردن، بهتر شدن و پیشرفت در فعالیت های ورزشی، فراهم می کند. توسعه ورزش نوعی مداخله اجتماعی است که حاوی مجموعه ای از اصول، فرآیندها و رویه هایی است که می خواهند فرصت هایی با هدف برانگیختن و تشویق مردم جهت شرکت در ورزش و فعالیت های فیزیکی در تمام سطوح و مراحل زندگی فراهم کنند. همچنین توسعه ورزش دربارہ کمک کردن به مردم با هر سطحی ورزشی، برای شروع یک ورزش، ماندن در ورزشی

که انتخاب کرده‌اند و موفقیت در آن می‌باشد و به‌طور کلی توسعه ورزش بر سه هدف متمرکز شده که شامل هدف سلامت عمومی، هدف آموزشی و هدف تعالی عملکرد نخبگان است (عسکریان و همکاران، ۱۴۰۰).

هدف از انجام این تحقیق شناسایی عوامل موثر بر توسعه والیبالی ایران در افق بیست ساله است. ۳۰ عامل تاثیرگذار بر توسعه والیبالی ایران در افق ۱۴۲۴ به ترتیب در شش گروه اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فناوری، قانونی و زیست‌محیطی قرار دارند. در حوزه اقتصادی، تحریم‌ها و تجارت بین‌المللی، توسعه بنیان‌های اقتصادی ورزشی، استقلال مالی فدراسیون، گشایش‌های اقتصادی بین‌المللی، شفافیت مالی نهادهای ورزشی و کسب ثروت از دارایی‌های فکری اهمیت خاصی دارند. یکی از عوامل موثر بر توسعه اقتصاد ورزش، توسعه ورزش است. توسعه ورزش به سیاست‌ها، فرآیندها و اقداماتی گفته می‌شود که از ترکیب آنها تلاش می‌شود فرصت‌ها و تجارب ورزشی برای همه افراد جامعه به‌وجود آید. توسعه ورزش، عوامل تجاری اقتصادی، فعالیت‌های تجاری، الزامات حقوقی - حمایتی، الزامات مدیریتی و میزبانی رویدادهای بین‌المللی به عنوان شش مقوله مؤثر در توسعه اقتصاد ورزش ایران معرفی شده‌اند (محمدی عسکرآبادی و همکاران، ۱۳۹۹). یکی از عوامل موفقیت صنعت ورزش، تامین منابع مالی و درآمدزایی است که این درآمدزایی از راه‌های گوناگون تامین می‌شود. بخش اعظم درآمدهای تجاری یک سازمان ورزشی را درآمدهای حاصل از عقد قرارداد با شرکای تجاری یا حامیان تشکیل می‌دهد. همچنین عدم ثبت نشان تجاری این سازمان‌ها، نبود قانون انحصار مارک در کشور و عدم اقتصاد رقابتی در کشور از تهدیدات و نقاط ضعیف درآمدزایی به شمار می‌آید (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۹). از طرفی یکی از صنایعی که با تحریم‌های بین‌المللی دست و پنجه نرم می‌کند، صنعت ورزش است چراکه یک رابطه دو طرفه بین ورزش و سیاست وجود دارد. پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش شامل شش حوزه اقتصادی، تجهیزاتی و زیرساختی، علمی - رسانه‌ای، منابع انسانی و سازمانی، اجتماعی و مراودات بین‌المللی می‌باشد (علوی و همکاران، ۱۴۰۰) که می‌تواند بر توسعه والیبالی هم تاثیرگذار باشند. این یافته‌ها با نتایج یوسوپوویچ (۲۰۲۳)، پارکاسو و همکاران (۲۰۲۲)، قناعت و همکاران (۱۴۰۱)، آریان‌فر و همکاران (۱۴۰۰)، هو و همکاران (۲۰۱۸)، هاپکینسون و همکاران (۲۰۱۸)، سیف پناهی شعبانی و خطیبی (۱۳۹۶) و بروورس و همکاران (۲۰۱۴) همسو است. در این حوزه اصلاح ساختار لیگ حرفه‌ای با الگوبرداری از باشگاه‌های حرفه‌ای در سایر رشته‌های ورزشی و همچنین کشورهای دارای لیگ حرفه‌ای قدرتمند، و توسعه منابع درآمدی با جذب حامیان مالی قدرتمند و حضور در صحنه‌های بین‌المللی مثل لیگ ملت‌های والیبالی و المپیک به طور مستمر می‌تواند درآمدی قابل توجهی را برای والیبالی تامین کند. تغییر سبک زندگی، هم‌افزایی نهادهای اجتماعی، توجه بیشتر به برابری جنسیتی، تفکر و نگرش‌های اجتماعی، نیاز به سلامت جسمانی و توجه رسانه‌ها به ورزش حرفه‌ای از عوامل موثر بر توسعه والیبالی در حوزه اجتماعی هستند که با یافته‌های قناعت و همکاران (۱۴۰۱)، کفشدار طوسی و همکاران (۱۴۰۰)، حق‌شناس و همکاران (۱۴۰۰) و افتخاری و همکاران (۱۳۹۵) همسو است. مهم‌ترین پیامدهای مشارکت اجتماعی در ورزش شامل مواردی نظیر انسجام اجتماعی، اعتماد اجتماعی، بعد سلامت، بعد پرورشی و اخلاقی، شور و نشاط، روابط اجتماعی، هویت اجتماعی و کاهش آسیب‌های اجتماعی است و تهیه زیرساخت‌ها، جایابی ورزش در فرهنگ عمومی و وضع قوانین مربوط به مشارکت ورزش از جمله راهبردهای توسعه پیامد اجتماعی مشارکت در ورزش است (کریمی و همکاران، ۱۳۹۸). توجه رسانه‌ها به ترویج و اهمیت فعالیت‌های ورزشی می‌تواند باعث توسعه ورزش در بین اقشار مختلف گردد. رسانه‌ها در عرصه‌های ارتباطات و اطلاعات، یکی از مهم‌ترین ابزار دسترسی به اهداف توسعه ورزش تلقی می‌شوند. رسانه‌های اجتماعی مجازی برای این که نقش صحیحی در جامعه ایفا نمایند و در اطلاع‌رسانی، فرهنگ‌سازی، مشارکت اجتماعی و آموزش مردم جامعه موفق باشند، نیاز است که به محتوی این رسانه‌ها توجه بیشتری شده و همچنین نحوه استفاده از این نوع رسانه‌ها نیز آموزش داده شود تا استفاده بهینه از این ابزار قدرتمند در جهت رشد جامعه به عمل آید (ساعتچیان و همکاران، ۱۴۰۱). عوامل متعدد اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی بر سبک زندگی اثرگذار هستند که در این میان، رسانه به عنوان یکی از متغیرهای

فرهنگی و عوامل موثر بر شکل‌گیری سبک زندگی قلمداد شده و مهم‌ترین شاخص در تغییر سبک زندگی در دنیای معاصر به شمار می‌رود. سواد رسانه‌ای در ورزش، نوعی درک متکی بر مهارت است که می‌توان بر اساس آن انواع رسانه‌ها را از یکدیگر تمییز داد و انواع تولیدات رسانه‌ای را از یکدیگر تفکیک و شناسایی کرد. سواد رسانه‌ای سعی دارد آگاهی آحاد افراد جامعه را به شکل‌های مختلف پیام، در زندگی روزانه افزایش دهد و به نوجوانان یاری دهد تا بینش‌ها و باورهای مردم را ارزیابی کنند و فرآیند شکل‌گیری فرهنگ عمومی را مورد بررسی قرار دهند (علیپور و همکاران، ۱۳۹۳). نشان داده شده که بین سبک زندگی و هویت اجتماعی و نیز بین سواد رسانه‌ای و هویت اجتماعی ارتباط معنی‌داری وجود دارد (عباسی‌مقدم و همکاران، ۱۳۹۹). حمایت از تیم‌های ملی بانوان، برگزاری لیگ‌های بانوان در رده‌های سنی مختلف و ایجاد الگوهای ورزشی بانوان در والیبال می‌تواند انگیزه دختران و زنان را برای شرکت در این ورزش و ارتقاء برابری جنسیتی افزایش داد.

در حوزه سیاسی، توجه به تحولات صنعت ورزش در دنیا، نقش زنان در والیبال ایران، ثبات و امنیت در منطقه خاورمیانه، محدودیت‌های سفر برای تیم‌های ملی و باشگاهی، افزایش جمعیت و آگاهی و تمایل به ورزش در ایران، تاثیرات سیاست‌های مرتبط با ورزش‌های حرفه‌ای، والیبال به عنوان پدافند غیرعامل در سلامت جامعه و نهادینه‌سازی والیبال به عنوان ورزش سلامت محور از عوامل مهم توسعه والیبال معرفی شدند که با یافته‌های آریان‌فر و همکاران (۱۴۰۰)، هو و همکاران (۲۰۱۸) همسو است. مطالعات اخیر نشان می‌دهد که والیبال به عنوان یک ورزش پرطرفدار و جذاب، پتانسیل قابل توجهی برای ارتقای سلامت و تندرستی افراد در سطوح مختلف جامعه دارد. با این حال، برای رسیدن به این هدف، لازم است که اقدامات موثری برای توسعه و ترویج این ورزش در سطح ملی انجام شود. در این راستا، ایجاد شبکه ملی توسعه و ترویج والیبال به عنوان یک استراتژی کلیدی پیشنهاد می‌شود. این شبکه متشکل از ذینفعان مختلف مرتبط با والیبال، از جمله فدراسیون والیبال، سازمان‌های دولتی و غیردولتی، مدارس، دانشگاه‌ها، باشگاه‌ها، مربیان، بازیکنان و هواداران خواهد بود. هدف اصلی این شبکه، ایجاد هم‌افزایی و همکاری بین ذینفعان مختلف برای توسعه و ترویج والیبال در سراسر کشور است. این شبکه می‌تواند در زمینه‌های مختلفی فعالیت کند، از جمله ایجاد برنامه‌های آموزشی و حمایتی، ترویج والیبال در مدارس و جوامع، افزایش آگاهی از فواید سلامتی والیبال، حمایت از توسعه زیرساخت‌ها، ترویج استفاده از فناوری از جمله ایجاد پلتفرم‌های آنلاین برای آموزش و اطلاع‌رسانی. این شبکه می‌تواند به افزایش مشارکت همه افراد در والیبال به ویژه بانوان، ارتقاء سلامت و تندرستی جامعه و تبدیل والیبال به یک بخش مهم از فرهنگ ورزشی کشور کمک کند. حمایت‌های سیاسی همه‌جانبه برای گسترش والیبال و ایجاد شبکه ملی توسعه و ترویج والیبال به عنوان یک استراتژی کلیدی و محوری برای آینده والیبال ایران پیشنهاد می‌شود. این شبکه با ایجاد هم‌افزایی و همکاری بین ذینفعان مختلف مرتبط با والیبال می‌تواند نقش اساسی در توسعه و ترویج این ورزش در سراسر کشور ایفا کند. شبکه ملی توسعه و ترویج والیبال با تمرکز بر فعالیت‌هایی مانند ایجاد برنامه‌های آموزشی و حمایتی، ترویج والیبال در مدارس و جوامع، افزایش آگاهی از فواید سلامتی والیبال، حمایت از توسعه زیرساخت‌ها و ترویج استفاده از فناوری می‌تواند به طور قابل توجهی به ارتقای سطح والیبال در ایران کمک کند.

در حوزه فناوری، خدمات استراتژیک دیجیتالی برای بازاریابی و منابع مالی پایدار، استفاده از واقعیت مجازی برای آموزش والیبال و ساختار سازمانی و تحولات تکنولوژیک عوامل موثر بر توسعه والیبال هستند که با یافته‌های کشتی‌دار و همکاران (۱۳۹۱)، قناعت و همکاران (۱۴۰۱)، ایمان‌زاده و همکاران (۲۰۲۲) و ژانگ (۲۰۲۳) همسو است. طراحی اکوسیستم فناوری یکی از راهبردهای توسعه فناوری در ورزش است که می‌تواند متخصصان خبره‌ای در ورزش و دانشگاه برای این کار داشته باشیم. نوآوری‌پروری و سپس هم‌آفرینی و تسهیل بهره‌گیری از فناوری در این زمینه تسهیلگر هستند (فستق‌ری و همکاران، ۱۴۰۱). فناوری اطلاعات یک استراتژی، اندیشه، فکرو ابزار در حوزه انسان همراه با نوآوری است. با شناخت فرصت‌ها و امکاناتی که از طریق فناوری اطلاعات

ایجاد شده، آن را به یک استراتژی شبیه کرده تا یک فرمول و نسخه عملی، در واقع فناوری اطلاعات به توصیف ابزار متنوع و منابع استفاده شده در تولید، توزیع، ذخیره و اداره اطلاعات و دانش اطلاعات می‌پردازد.

قوانین حقوق مالکیت تجاری، قوانین حقوقی تبلیغات و قوانین مرتبط با ارزش افزوده ورزش حرفه‌ای از عوامل موثر بر توسعه والیبالی در افق ۱۴۲۴ هستند. کارآمدی نظام حقوقی و تأثیرگذاری آن در ورزش، تا حد زیادی تحت تأثیر وضع قوانین مناسب، کارا و شفاف در این زمینه است که به همراه تربیت متخصصان زبده، قابل حصول است. اسناد حقوقی، ساختار و نهاد حقوقی، سیستم اجرایی حقوقی و حرفه و نقش حقوقی در ورزش به عنوان سطح ارکان، قرارداد و ثبت حقوقی، حقوق مالکیت فکری و حقوق تجارت در ورزش به عنوان سطح ساختارها، قوانین بازدارنده و تنبیهی و حمایتی در ورزش به عنوان سطح راهبردها، نظارت و بازرسی، فرهنگ حقوقی، آموزش و توانمندسازی و امور علمی و پژوهشی حقوقی در ورزش به عنوان سطح فرایندها و توسعه حقوقی و پیامدهای توسعه حقوقی در ورزش به عنوان سطح کارکردها را در برمی‌گیرد (سلطانی و همکاران، ۱۳۹۹). این بخش با یافته‌های قناعت و همکاران (۱۴۰۱)، آریان‌فر و همکاران (۱۴۰۰)، حق‌شناس و همکاران (۱۴۰۰) و نوبخت و همکاران (۱۳۹۷) همسو است. ایجاد سیستم‌های نظارتی قوی برای تضمین شفافیت و عدالت در والیبالی و عملکرد ذی‌نفعان در والیبالی یکی از موثرترین راه‌کارها در این حوزه است.

افزایش قوانین مرتبط با محیط‌زیست، برنامه‌ریزی بر اساس زیست‌بوم‌های مختلف، گرایش به توسعه پایدار و ابزارهای بازاریابی سبز و رفتار سبز مصرف از عوامل موثر بر توسعه والیبالی در افق بیست ساله هستند که با یافته‌های منافی و همکاران (۱۳۹۸) همسو است. در سال‌های اخیر، توجه عمومی به موضوع محیط زیست با افزایش قابل توجهی رو به رو بوده است و سازمان‌های ملی و بین‌المللی ورزشی و اجتماعی، تلاش‌های زیادی را برای حفاظت از محیط زیست انجام داده‌اند. ورزشکاران، مربیان، مدیران و دست‌اندرکاران ورزش کنشگران این عرصه هستند و اطلاع‌رسانی، ترغیب، مشاوره و همیاری زمینه را برای امر مهیا می‌کند (بوژمهرانی و رضوی، ۱۳۹۴). هدف نهایی از حفاظت محیط زیست، دستیابی به توسعه پایدار در قالب برنامه‌های اقتصادی هماهنگ با اصول حفاظت از محیط زیست و ممانعت از تخریب و تهی‌سازی منابع تجدیدشونده و غیرقابل تجدید می‌باشد. از این رو، برای حل بنیادی مشکلات بحرانی محیط زیست باید دیدگاه‌های کلان و زیربنایی توسعه منطبق با قانونمندی‌های حفاظت محیط زیست طراحی شود و هرگونه سیاستگذاری و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آینده کشور بر شالوده حفاظت محیط زیست، منابع طبیعی و بهره‌وری خردمندانه از این منابع با نگرش ایجاد تعادل و تناسب بین قانونمندی‌های محیط زیست و توسعه پایدار صورت گیرد. آموزش، پژوهش، مدیریت، ساختار، فرهنگ‌سازی و راهکارهای ملی از جمله عوامل موثر بر توسعه فرهنگ محیط زیست در ورزش هستند (اختیاری و همکاران، ۱۳۹۷).

در پایان بازسازی ساختار عملیاتی والیبالی، و گسترش و ترویج والیبالی به عنوان یک رویکرد بهبود سلامت پیشنهاد می‌ود که دو عامل کلیدی در توسعه والیبالی هستند و با ایجاد شبکه ملی توسعه و ترویج والیبالی میسر می‌شود.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله از همکاری تمامی افراد شرکت‌کننده در این پژوهش تشکر و قدردانی می‌نمایند. همچنین از داوران محترم، جهت ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌گردد.

منابع

- ابراهیمی، میترا، قدیمی، بهرام، خبیری، کاوه، آزادفدا، شیوا، مهدوی، سیدمحمدصادق. (۱۳۹۹). تبیین جامعه شناختی صنعت ورزش و کسب درآمد در ایران. مطالعات بین‌رشته‌ای دانش راهبردی، دوره ۱۰، شماره ۴۰، ۲۲-۷.
- اختیاری، نرگس، عیدی، حسین، شعبانی‌مقدم، کیوان. (۱۳۹۷). تبیین مدل عوامل اثرگذار بر توسعه فرهنگ محیط زیست در ورزش. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال هفتم، شماره ۲ (پیاپی ۲۶)، ۶۷-۵۷.
- بوژمهرانی، سارا، رضوی، سیدمحمدحسین. (۱۳۹۴). راهکارهای توسعه فرهنگ زیست محیطی در ورزش. مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، دوره ۱۴، شماره ۲۹، ۱۲۹-۱۴۲.
- جعفرزاده زرنندی، محبوبه، شریفیان، اسماعیل، قهرمان تبریزی، کورش (۱۳۹۹). آینده‌پژوهی زیرساخت فناوری اطلاعات با تاکید بر سازمان‌های ورزشی و ارائه مدل. مدیریت ورزشی، دوره ۱۲، شماره ۴، ۱۰۹۳-۱۱۱۸.
- حق شناس، نسرین، حامی، محمد، شجاعی، وحید، سنایی، محمد. (۱۴۰۰). شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه استعداد در والیبال ایران (رویکرد کیفی). مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، دوره ۲۰، شماره ۵۳، ۲۱۰-۲۳۰.
- رامشینی، رامش، پیمانی‌زاد، حسین، فهیم‌دوین، حسن، اسماعیل‌زاده، محمدرضا. (۱۴۰۰). طراحی و اعتباریابی مدل توسعه ورزش‌های پایه: مطالعه موردی استان خراسان رضوی. مدیریت و توسعه ورزش، دوره ۱۰، شماره ۴، ۱۲۸-۱۴۵.
- رحیمی‌زاده، میثم. (۱۴۰۰). راهبردها و پیامدهای تجارت الکترونیک در صنعت ورزش ایران. مدیریت ورزشی، دوره ۱۳، شماره ۴، ۱۰۷۱-۱۰۹۱.
- رضایی صوفی، مرتضی، اسدی، عباس. (۱۳۹۳). بررسی وضعیت موجود و مطلوب نقش رسانه‌های جمعی در توسعه رشته ورزشی والیبال در دانشجویان علوم ورزشی. مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی، سال دوم، شماره ۱، ۵۹-۶۳.
- ساعتچیان، وحید، محمودی، احمد، قربانی، محمدحسین، ایزدخواه، امیر. (۱۴۰۱). نقش عوامل زمینه‌ای رسانه‌های اجتماعی مجازی به گذران اوقات فراغت با رویکرد فعالیت‌های ورزشی. مطالعات فرهنگی و ارتباطات، دوره ۱۸، شماره ۶۶، ۲۵۱-۲۶۸.
- سلطانی، محمدمهدی، علی‌محمدی، حسین، فروغی‌پور، حمید. (۱۳۹۹). اولویت بندی عوامل مؤثر در مالکیت معنوی (مطالعه موردی: ورزش ایران). فقه، حقوق و علوم جزا، شماره ۱۸: ۱-۱۰.
- سوری، ابوذر، همتی‌نژاد، مهرعلی، نوشین، بنار. (۱۴۰۰). تدوین چارچوب مفهومی توسعه حقوقی ورزش در ایران. رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، دوره ۹، شماره ۳۳، ۲۵-۹.
- سیف پناهی شعبانی، جبار، خطیبی، امین. (۱۳۹۶). تبیین و تحلیل عوامل مؤثر بر پیشرفت والیبال ایران در سطح قهرمانی. مدیریت و توسعه ورزش، دوره ۶، شماره ۲، ۱۷-۳۲.
- صادق‌نیا، حسن، کشتی‌دار، محمد، ساعتچیان، وحید. (۱۳۹۷). تحلیل وضعیت توسعه ورزش آماتوری والیبال استان خراسان رضوی با رویکرد SWOT. کنفرانس بین‌المللی مدیریت و علوم رفتاری.
- ضیاء اسطخ زبیر، محمد جواد، رضانی‌نژاد، رحیم، براخاص، حسین. (۱۴۰۲). طراحی مدل توسعه استعدادهای رشته فوتبال با تاکید بر عوامل درونی و بیرونی. پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، دوره ۱۳، شماره ۲۵، پیاپی ۴۷: ۱۵۹-۱۷۴.
- عباسی‌مقدم، حمیدرضا، اسمعیلی، محمدرضا، زرگر، طیب‌السادات. (۱۴۰۰). ارتباط مدل سبک زندگی، سواد رسانه ای و هویت اجتماعی در سازمان‌های ورزشی کشور. مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، دوره ۲۰، شماره ۵۲، ۲۹-۴۰.

- عبدزاده، فرهاد، کاشف، سیدمحمد، محرمزاده، مهرداد. (۱۳۹۷). بررسی موانع و محدودیت‌های توسعه والیبالی در استان آذربایجان غربی. پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت ورزشی، دوره ۱۰، شماره ۴، ۱۲۳-۱۳۷.
- عسکریان، فریبا، رهبر، مریم، راغفر، حسین، صفاری، مرجان. (۱۴۰۰). شناسایی موانع توسعه صنعت ورزش ایران. پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، سال ۱۷، شماره ۳۴، ۸۱-۹۸.
- علوی، سلمان، پورزارع، مهدیه، غفوری، فرزاد، محمودی، احمدی. (۱۴۰۰). پیامدهای تحریم‌های بین‌المللی بر صنعت ورزش. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال دهم، شماره ۱ (پیاپی ۳۷)، ۱۱۵-۱۲۵.
- علیپور، صمد، سلیمانی، حمید و مفاخری، اقبال. (۱۳۹۳). رابطه مصرف رسانه‌ای با هویت اجتماعی و سبک زندگی نوین در بین جوانان شهر تبریز. فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی، دوره ۲۱، شماره ۷۹، ۱۲۱-۱۴۶.
- علی‌حسینی، بهناز، بحرالعلوم، حسن، نعمتی نعمت. (۱۴۹۴). ارتباط کارآمدی مربیگری با لذت و تعهد ورزشی والیبالیست‌ها (مطالعه موردی: استان سمنان). پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، دوره ۱۱، شماره ۲۲، ۹۵-۱۰۳.
- فسنقری، جواد، نوروزی سیدحسینی، رسول، صفاری، مرجان، کوزه‌چیان، هاشم. (۱۴۰۱). راهکارهای بهره‌گیری از فناوری‌های نوین برای توسعه ورزش‌های تفریحی: از پایلوت تا تجاری‌سازی. مدیریت ورزشی، دوره ۱۴، شماره ۱، ۳۳۲-۳۵۱.
- قناعت، مرتضی، طالب‌پور، مهدی، حیدری، رضا، گلگلی، مهناز. (۱۴۰۱). شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی (مورد مطالعه: استان خراسان رضوی). پژوهش در ورزش تربیتی، دوره ۱۰، ماره ۲۹، ۱۵۵-۱۸۴.
- کریمی، جواد، عباسی، همایون، عیدی، حسین. (۱۳۹۸). تبیین جامعه‌شناختی پیامدهای اجتماعی مشارکت در ورزش بر اساس نظریه داده‌بنیاد. پژوهش در ورزش تربیتی، دوره ۷، شماره ۱۶، ۲۸۵-۳۰۶.
- کشتی‌دار، محمد، طالب‌پور، مهدی و شیرمهنجی، فاطمه. (۱۳۹۱). بررسی وضعیت موجود والیبالی ایران با ارایه برنامه اجرایی در راستای بهبود مستمر. نشریه مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۱۳، شماره ۲، ۳-۱۳.
- کفشار طوسی، طلیعه، کشتی‌دار، محمد، اسداللهی، احسان. (۱۴۰۰). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل پیش‌برنده در توسعه والیبالی فوق برنامه مدارس متوسطه دختران مشهد. پژوهش‌های معاصر در علوم و تحقیقات، دوره ۳، شماره ۲۳، ۳۶-۵۴.
- محمودی عسکرآبادی، مسعود، عیدی، حسین، عباسی، همایون. (۱۳۹۹). تحلیل تماتیک عوامل مؤثر بر توسعه اقتصاد ورزش ایران. فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش، دوره ۹، شماره ۴، ۱۹-۳۸.
- مصلحی‌فرد، بهناز، برقی مقدم، جعفر، نجف‌زاده، محمدرحیم، جنانی، حمید. (۱۴۰۱). مدل توسعه ورزش، مبتنی بر تفکر استراتژیک و مدیریت تصویرپردازی مدیران. پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، دوره ۱۲، شماره ۲۴، پیاپی ۱۱۹-۱۰۱.
- ملایی سفیددشتی، افشین، حمیدی، مهرزاد، رجبی، حسین، ذوالفقارزاده، محمد مهدی. (۱۴۰۰). آینده‌نگاری توسعه ورزش قهرمانی ایران در افق ۱۴۱۶. فصلنامه توسعه و مدیریت ورزش، سال نهم، شماره دوم، پیاپی ۲۲، ۸۴-۱۰۴.
- منافی، فریدون، رضانی‌نژاد، رحیم، گوهر رستمی، حمیدرضا، پورکیانی، محمد، دستوم، صالح. (۱۳۹۸). طراحی الگوی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش دانشگاهی ایران. مدیریت ورزشی، دوره ۱۱، شماره ۲، ۱۹۵-۲۱۷.
- منظمی، امیرحسین، گودرزی، محمود، نصیری، خسرو، علی‌دوست قهفرخی، ابراهیم. (۱۴۰۰). طراحی الگوی مطلوب مدیریت استعداد در والیبالی. پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، دوره ۱۳، شماره ۴، ۹-۲۳.

نظری، وحید، رضوی، سیدمحمدحسین، حسینی، سیدعماد. (۱۳۹۳). طراحی و تدوین برنامه راهبردی والیبال ساحلی ایران. مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۶، شماره ۲۷، ۶۳-۸۶.

نوبخت، فرزاد، همتی عقیف، علی، قره‌خانی، حسن، نوبخت، فاطمه. (۱۳۹۷). طراحی و تدوین راهبردهای توسعه والیبال استان تهران. مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، دوره ۱۷، شماره ۳۹، ۲۰۱-۲۱۴.

Arianfar, H.; Mostahfezian, M.; Tabesh, S.; Marvi Esfahani, M. (2021). Affecting Factors on Development of Sports Participation in the Leisure Time of Veterans and Disabled in Iran. *Iranian Journal of War & Public Health*, 13(3), 229-233.

Brouwers, J.; Sotiriadou, P.; De Bosscher, V. (2014). Sport-specific policies and factors that influence international success: The case of tennis. *Sport Management Review*, 18(3).

Dell'Antonio, E.; Machado, J. M.; Mendes, F.; Gonçalvesm G. H. T. (2025). Road to Paris-2024: The Path of Brazilian Volleyball Athletes Goes Through the Youth National Teams. *Journal of Human Kinetics*, 97.

Hopkinson, M.; Smolianov, P.; Dion, S.; Schoen, C.; Norberg, J. (2018). Comparing Practices of US Volleyball Systems against a Global Model for Integrated Development of Mass and High Performance Sport. *Journal of Research*, 9(2), 9-20.

Hu, L.; Cheng, F.; Wu, J. (2018). Professional Volleyball Development in Taiwan's Sports Industry. *International Journal of Computational Intelligence Systems*, 11, 1082-1090.

Imanzadeh, R.; Khodayari, A.; Ghasemi, H.; Rasekh, N. (2020). The Effective Factors of the Development of Taekwondo in Iran and Presenting the Model. *Annal Apply Sport Science*, 8(2), e743.

Khodaparast Sareshkeh, S.; Razavi, S. M. H.; Rezaee Soufi, M.; Safania, A. M. (2019). Designing and Preparing the Development Model of Marketing in Volleyball Super League of Iran". *Annal Apply Sport Sciences*, 7 (4) :28-35.

Prakoso, M. T.; Graha, A. S.; Gusdernawat, A. (2022). Evaluation of volleyball achievement development program at the Riau Indonesia province student education and training center. *Advanced Health Exercise*, 2(2), 74-83.

Ross, S.E.T.; Macia, L.; Documet, I. D.; Escribano, C.; Kazemi Naderi, T.; Smith-Tapia, I. (2018). Latino parents' perceptions of physical activity and healthy eating: At the intersection of culture, family, and health. *Journal of nutrition education and behavior*, 50(10), 968-976.

Schulenkorf, N.; Seifken, K. (2019). Managing sport-for-development and healthy lifestyles: The sport-for-health model. *Sport Management Review*, 22(1), 96-107.

Truyens, J.; De Bosscher, V.; Heyndels, B.; Westerbeek, H. (2013). A resource-based perspective on countries' competitive advantage in elite athletics. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 6(3), 459-489.

Yusupovich, R. S. (2023). Development of volleyball sport and its importance for athletes. *American Journal of Pedagogical and Educational Research*, 12, 134-145.

Zhang, W. (2023). Innovative Development of Sports Science of Volleyball. *Insight - Sports Science*, 5(1).